

Hörösvidék

független keresztény politikai napilap

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Békéscsaba, Szent István tér 18. Telefon 60.
Postatakarékpénztári csekkzámla: 34—141.

Felelős szerkesztő:

MIGEND DEZSŐ

Előfizetési árak:

Negyedévre 6 pengő, egy hónapra 2 pengő
Egyes szám ára 10 fillér.

A értelmiség válsága

Írta: **Dr Illés József** egyetemi tanár,
országgyűl. képviselő

Vajjon elveszítette-e Európa azt a történelmi hivatását, amelyet Kelet és Nyugat között teljesített ezer és ezer éven át?

Az az ideál, amelyet Európa kétezer éven át maga előtt tartott: az Istennek a gondolata s az embernek a gondolata, aki Isten képe van teremve, akinek éppen ebben rejlik a másik emberrel való egyenlősége, mert ebben mindegyik egyforma, ha tehetségre vagy fizikai erőre különbözik is. Az a szabadság, amelynek erkölcsi tartalma van, mindenké. Ez a keresztény demokrácia. Ha mindenki kitermelheti magából azt az értéket a többiek számára és a maga számára, amely benne rejlik, akkor szabad. Az egyéni szabadságnak, a politikai szabadságnak a gondolatát ez a keresztény demokrácia kötelesebbé teszi.

Sem az a villám, amely Nyugatról, sem az, amely Keletről jön, nem erre mutat, hanem visszafelé. Ezt a válságot, ezt a lelki és erkölcsi válságot nem tudjuk másképp megoldani, mint a neveléssel. Én nem hiszem, hogy ilyen válságból másképp ki lehessen jutni, mint ha olyan embertípust nevelünk, amely méltó ahhoz az embertípushoz, amelyet Európa eddig magáénak vallott, egyéniséget, akinek értéke van és aki egy a közzel, egy a nemzettel. Ezt a kettőt nem tudom egymástól elválasztani. A lelki válság súlyát minden ország érzi. E válságnak legrettenesebb tünete az értelmiség válsága, a diplomás válság — a vezető értelmiségről elnevezve, — ez nem magyar válság, hanem európai. Az értelmiség válsága mindenütt megvolt és megvan. A háború után mindenütt mindjobban kiélesedett és az elmentétek nemhogy enyhülnének, hanem mindig rettenetesebbek és ezeknek elsősorban az a nemzedék az áldozata, amelyet háborús nemzedéknek neveznek és az, amely következik: a jövő nemzedéke.

Értelmiségi krízis! A gazdasági krízissel én nem foglalkozom, de megdöbbent, amikor olvasom: hogyan próbálják megoldani Brazíliában, ahol a földesleges kávé, vagy az Unióban, ahol a tejet öntik ki, semmisítik meg a farmerek, amikor a földön millió és millió ember éheznek. Ezt intézzék el a közgazdaság tudósai és művelői. Én nem vagyok hajlandó szellemi és erkölcsi téren erre vetemedni. Vajjon elpusztítsuk-e, vagy pusztulni hagyjuk-e az értelmiséget is? Nincs-e szükségünk rá?
Az bizonyos, hogy a magyar kul-

túra nagyszerű fejlődése, amely a 60-as évektől kezdve, illetőleg az alkotmányosság korszakában oly fényes célok felé indult, ideális elgondolásaival krízisbe jutott, esődtől mondott. Az érettségi, amelyet különböző törvényeink — nagyon hőjesen — annak idején megkívántak, mint minimumot valamely foglalkozási ághoz, vagy hivatalhoz, végtére mégis csak egy utalvány a felsőbb tudományok műveléséhez, hogy felsőbb tanintézetekbe lépessen az illető. Nem azért, hogy ott kiváló szak tudós legyen. Hiszen, ahogy az érettségi nem a műveltség jele, csak utalvány, amelynek segítségével meg lehet szerezni a diplomát, a diploma is csak utalvány, és pedig — a hivatalhoz. A vége a hivatalnevelés lett. Miután a nevelést, úgyszólván, teljesen elhanyagolták, a hivatalnevelés — úgy látszott — az elérhető cél, kezdve a földmivestől, a pa-

raszlembertől, fel az összes foglalkozási, társadalmi rétegekig. Választókerületemben az egyik községi bíró kért, hogy leányát, aki tanítónő, miután diplomát szerzett, helyezzem el. Tudtam, hogy nagy-családú ember, tudtam azt is, hogy analfabéta, tehát azt kérdeztem, hogy nem volna-e helye a családban egy ilyen tanítónői diplomásnak, aki nagyszerűen pótolhatná azt, amit ő nem tud. Azt mondta: nem, mit lógjon otthon, keressen! Ennek meg kell változnia. A nevelés nemcsak a belső lelki élet, az erkölcsi erők felépítése és gazdagítása, hanem egyszersmind tanítás lévén, az életre való nevelés kell, hogy legyen. Nem a hivatalra, hanem az életre való nevelés és akkor az a válság, amelyet értelmiségi válságnak, nálunk diplomásválságnak neveztem, lassankint enyhülni fog.

Ostromállapot Bulgáriában

Szofia, október 2.

Bulgária egész területén kihirdették az ostromállapotot, mert nagyméretű összeesküvést lepleztek le.

Az összeesküvők puccsal akarták magukhoz ragadni a hatalmat. Az összeesküvők vezetőit letartóztatták.

Megkezdődött a lengyelek kiutasítása Csehországból

Prága, október 2.

A cseh parlament egyik bizottságában a belügyminiszter kijelentette, hogy Csehország területén 1372 birodalmi német és 291 osztrák politikai menekült tartózkodik.

Bejelentette, hogy a hatóságok megkezdtek azoknak a lengyel állampolgároknak a kiutasítását, akiknek megbízhatóságában kételkednek.

Az olasz csapatok átlépték Abesszínia határát Franciaország támogatását követelik az angolok olasz-angol háború esetére Sorsdöntő tanácskozások Párisban és Londonban

Páris, október 2.

A francia kormány, illetőleg a francia diplomácia súlyos döntés előtt áll. Anglia kérdést intézett Franciaországhoz: milyen álláspontot foglalna el abban az esetben, ha Anglia a Földközi-tengeren konfliktusba keveredne Olaszországgal. Illetékes francia körökben nem tiltakoznak, hogy a nagy horderejű döntés előtt Franciaországnak összhangba kell hoznia felkiismeretét és a gyakorlati politikai követelményeket. Elnézőknek, mérsékeltnek és

türelmeseknek kell lennünk, — mondják francia külügyminisztériumi körökben a megtorló rendszabályokra célozva. A francia közvélemény, amely kifogásolta a legutóbbi angol válaszcsekket határozatlanságát, egyre erősebben követeli, hogy Franciaország a maga részéről a Földközi-tengeri kérdésekben általánosságban maradjon.

Tiszteletben tartjuk az alapokmányt — írja a «Journal des Debates» —, de úgy véljük, hogy a megtorló intézkedésekhez Fran-

ciaország nem csatlakozhatik. Angol körökben teljesen elvesztettek minden reményt, hogy a keletafrikai háborút meg lehessen akadályozni. Úgy vélik, hogy a Népszövetségnek mindent meg kell tennie az ellenségeskedések mielőbbi befejezése érdekében. Anglia elismeri a gazdasági büntető rendelkezések alkalmazásának nehézségeit és csak együttes formában képzei el ezeknek megvalósítását. Ha a népszövetségi alapokmányt aláírók nem mind csatlakoznának az esetleges rendszabályokhoz, akkor Anglia egymaga nem vállalja az alapokmány megvédésének felelősségét. A mai francia lapok cáfolják azt a hírt, mintha Franciaország már válaszolt volna a legutóbbi angol kérdésre és e válasz kedvező lett volna. A «Journal» szerint mielőtt a választ megadnák, Páris határozottabb biztosítékokat kíván különösen ama eszközök tekintetében, amelyek alkalmasak az afrikai viszály elszigetelésére. Az «Ouvre» szerint Franciaország valószínűleg kijelenti, hogy a viszonyosság reményében adja meg hozzájárulását s ezt úgy képzei el, hogy Anglia részéről hasonló támogatást kap, ha katonai bonyodalmakra kerülne a sor Európában.

Róma, október 2.

Az olasz csapat- és lőszerzállítások gyors ütemben folynak. Egy pütlőgépanyahajó is elindult tegnap Eritreába.

London, október 2.

A sajtó ma már nem kételkedik abban, hogy Olaszország megtámadja Abesszíniát. A Times rámutat arra, hogy az egyes kormányok gondosan megvizsgálják azokat az intézkedéseket, amelyekkel a népszövetségi alapokmány megsértése esetén életbe kell lépniük. Az államok egyrésze azonban nem hajlandó csatlakozni addig az együttes eljárásig, amíg nincs bebizonyítva a támadás ténye. A «Morning Post» szerint jelenleg szó sem lehet megelőző intézkedésekről. Az angol kormány mindaddig vár, amíg Olaszország meg nem kezdi az ellenségeskedést Abesszínia ellen. Ez által Olaszország lenne a támadó fél és ez a tény arra kötelezné a Népszövetség tagállamait, hogy résztvegyenek az Olaszország ellen elhatározandó gazdasági megtorló intézkedésekben.

Páris, október 3.

A «Temps» római tudósítója szerint a fasiszta mozgósítást szombaton rendelik el. A kelet afrikai hadműveletek megkezdésére a jövő hét közepén kerül sor.

Páris, október 2.

A lapok egyhangú jelentése szerint a Franciaországhoz intézett angol kérdés a következőképpen hang-

zik: Franciaország csak semleges marad-e Anglia irányában, vagy pedig segítséget is nyújt Angliának Olaszország ellen arra az esetre, ha az olasz hadihajók a Földközi-tengeren megtámadnák az angol királyság zászlóit anélkül, hogy kihívás érné őket? Egyes lapok nagy feltűnést keltő értesítéseket közölnek a jegyzékkel kapcsolatban. Az «Ouvre» azt írja, hogy Anglia azt kívánja, hogy Franciaország bojkottálja az angol hajóhad rendelkezésére a marseillei és a touloni kikötőket és hogy a francia hajórajok csatlakozzanak az angol hadihajókhoz. A «Petit Parisienne» hangsúlyozza, hogy az angol kérdésekre nem lehet egyszerűen igennel, vagy nemmel válaszolni. A «Jour» erősen sürgeti, hogy Franciaország maradjon semleges.

London, október 2.

A Reuter-iroda értesülése szerint mintegy száz japán tiszti érkezett Brit-Szomáliába, ahonnan Addis-Abeba felé tartanak.

Páris, október 2.

Jóllehet Párisban már csaknem elkerülhetetlennek tartják a kelet-afrikai háborút, a hatalmak között a diplomáciai eszmecsere tovább folyik az esetleges közvetítő megoldás ügyében. Az «Ouvre» szerint Lavalet tegnapi megbeszélései során megvitatta azt a kérdést, hogy Olaszország az alacsonyabban fekvő abesszin tartományokon a népszövetségi keretek között lehetséges leglátványosabb, úgynevezett C. megbízást kapjon. Mussolini hajlandó volna ehhez a megoldáshoz hozzájárulni, amely azonban Anglia ellenkezésébe ütköznék. A lap értesülése szerint olasz részről mindenáron el akarják kerülni a földközi-tengeri angol-olasz összeütközést. A «Petit Parisienne» szerint Anglia a kelet-afrikai ellenségeskedések megkezdése után azonnal javasolni fogja a gazdasági megtorló intézkedések életbeléptetését.

London, október 2.

A király ma kihallgatáson fogadta Hoare külügyminisztert. Utána Halifax hadügyminisztert fogadta. Mindkét kihallgatás a minisztertanács összeülése előtt történt. A minisztertanácsban Eden részletesen beszámolt a genfi helyzetről.

Adisz Abeba, október 2.

Az etiop kormány megerősíti azt a hírt, hogy az olasz csapatok a Musali hegységtől nyugatra, Etiopia, Eritrea és Francia Szomáli natarvonalaik találkozásának közelében átkeltek az etiop határon.

Róma, október 2.

Mussolini szerdán este 6 óra 20 perckor rádióbeszédében nyilatkozik a külpolitikai helyzetről. A beszédet valamennyi olasz rádióállomás közvetíti.

Addis Abeba, okt. 2.

Tekintettel arra, hogy az olasz csapatok már etiop területre léptek, az általános mozgósításra vonatkozó kiáltványt rövidesen közözzük, jóllehet az ellenségeskedések még nem kezdődtek meg.

Simla, okt. 2.

Az itt állomásozó indiai angol csapatok parancsot kaptak, hogy álljanak készen az olasz abesszin háború kitörésére. A csapatokat Kelet-Afrikában az angol gyarmatokon readóri szolgálattételre használják fel. Bombayban minden intézkedést megtettek a csapatok leggyorsabb behajozására.

— Ezen a héten a Réthy, Südy és Dolesch gyógyszerárak tartanak éjjeli szolgálatot.

Az olasz-magyar külforgalom júliusban

Róma, október 2.

Az Olaszország és Magyarország közötti áruforgalom július havában, — június hóval történt összehasonlításban — valamint az év első hét hónapjában az olasz statisztikai hivatal adatai szerint millió lírában a következőképpen alakult:

Olaszország bevitele Magyar-

országból jan. 236, jul. 8.8, jan. — jul. 77.7.

Olaszország kivitele Magyarországra jun. 7.7, jul. 5.5, jan. — jul. 52.4.

Ezek szerint a két ország közötti külforgalom Magyarország javára június hónapban 15.9, júliusban 33, az év első két hónapjában pedig 25.3 millió lírával aktívan zárult.

Elítélték Andaházi Kasnya Bélát

Mint lapunk tegnapi számában megírtuk, a kir. gyulai ügyészség kedden reggel kezdte tárgyalni Andaházi Kasnya Bélát, a gyomai választókerület országgyűlési képviselője bűnperét, akit az ügyészség hatósági rendelet elleni izgatással és hatósági sértéssel vádolt.

A tárgyalás délelőtti részéről már részletesen beszámoltunk. Délután tovább folytatták a tanúk kihallgatását, majd délután hat órakor sor került a perbeszédre. Az ügyész megfelelő büntetést kért, a vé-

dő pedig felmentést. A bíróság másfélórai tanácskozás után, este 8 órakor hirdette ki ítéletét, melyben bűnösnek mondta ki Andaházi Kasnya Bélát hatósági sértés kihágásáért s ezéért huszonegynapi fogházra átváltoztatható 500 pengő pénzbüntetésre ítélte, míg az izgatás bűntette alól büntetésmentesítést hiányában felmentette.

Az ügyész az ítélet felmentő részéért Andaházi Kasnya Béla pedig a marasztaló ítélet ellen fellebbezett.

Hangárt a „Csaba Vezér“-nek

Gyöngyös példája buzdítsa Békéscsaba városát

Hazánk legmagasabb hegyének, a Mátrának déli oldalán terül el a gyöngyösi MOVERO repülőtér, a Pipishegy, melyen a közelmúltban tartották meg az első magyar repülőklubot. A pipishegyi repülőklubban több fővárosi és vidéki vitorlázó repülő vett részt s a rendezett versenyeken igen szép eredményt értek el. A klubban résztvevő repülők legnagyobb elismeréssel nyilatkoztak a gyöngyösi MOVERO hatalmas fejlődéséről és a kitűnő repülőteréről, melynek felépítésében az oroszok részvételét Gyöngyös városát illeti.

Gyöngyös városa felismerte a vitorlázó repülés nagy nemzeti jelentőségét és a maga részéről mindent elkövetett, hogy a gyöngyösi MOVERO-nak célkitűzésében, a vitorlázó repülés fejlesztésében segítségére legyen. A város megépítette egy 26x50 m. fahangárt, a hangár előtti terepet 500x800 m. nagyságban megtisztította a szikláktól és a kövektől s ezáltal a motoros gépek számára is alkalmas leszállóhelyet létesített, majd a Pipishegy déli oldalán lévő leszállóhelyen sok időt és fáradságot igénylő terep-egyengetési munkával gépvontatásra is alkalmas starthelyet teremtett s mindenben mindenkor se-

gédkezet nyújtott a szorgalmasan és eredményesen dolgozó gyöngyösi MOVERO-nak.

Kétségtelen, hogy a gyöngyösi MOVERO sikerének nagy része van abban, hogy Gyöngyös városa mindenkor segítette céljai elérésében s a város hathatós erkölcsi és anyagi támogatása tette lehetővé azt, hogy a gyöngyösi MOVERO a pipishegyi repülőklub sikeres megrendezésével az egész ország figyelmét magára vonja s az egész ország repülőinek elismerését vívta ki.

Ugyanakkor, amikor örömmel emlékezünk meg a gyöngyösi MOVERO sikeréről, nem mulasztjuk el annak megállapítását, hogy a Saguly József reálgyimnáziumi tanár vezetése alatt működő békéscsabai MOVE repülőszakosztálya a gyöngyösi MOVERO-nál is értéke- sebb és jelentősebb eredményt ért el azáltal, hogy megvalósította az alföldi vitorlázó repülést s ezzel egyenesen útmutatást adott arra, hogy az Alföldön, sík terepen is eredményesen lehet dolgozni a repülés fejlesztésén. A békéscsabai MOVE érdeme annál is inkább értékesebb, mert míg a gyöngyösi MOVERO mindig maga mellett tudhatta a várost, addig a békéscsabai MOVE repülőszakosztálya úgyszólván

ván a saját erejéből, minden külső támogatás nélkül fogott hozzá az alföldi vitorlázó repülés meghonosításához. Örömmel szögezzük le azt a tényt, hogy Békéscsaba városa az utóbbi időben nagy megértést tanúsít a MOVE valóban nagyjelentőségű munkája iránt s erkölcsileg és anyagilag is segíteni igyekszik a MOVE-nek, egyben annak a reményünknek adunk kifejezést, hogy a város hovatovább erősebb támogatásban részesíti a MOVE repülőszakosztályát kitűzött céljainak elérésében.

Ehhez elsősorban szükséges volna, hogy Békéscsabán is bármilyen szerény méretű, egyszerű hangárt kapjon a MOVE repülőszakosztálya, mert szinte hihetetlen, hogy a „Csaba Vezér”, amely a magyar motornélküli repülés terén úttörő teljesítménnyel válik országos nevezetessé, hajléktalanul, kamrában hányódik.

A NEP üdvözli a miniszterelnököt

Budapest, október 2. Most volt három éve, hogy a miniszterelnök elfoglalta hivatalát. Ebből az alkalmából a nemzeti egység pártja üdvözli. Az üdvözlésre holnap délelőtt kerül sor, a pártvezetőség dolgozószobájában keresi fel a miniszterelnököt, aki a nagyteremben fogadja ezután a képviselőket.

A frontarcos filléres gyors menetrendje

A f. hó 6-án, vasárnap Békéscsabáról Budapestre induló filléres gyors pontos menetrendje a következő:

Indul Békéscsabáról reggel 5 óra 51 perckor, érkezik Budapest nyugati pályaudvarra 9 óra 29 perckor. Budapest nyugati pályaudvarról visszaindul éjfél után 1 óra kor, érkezik Békéscsabára hétfőn reggel 4 óra 31 perckor.

Időjárás

A békéscsabai meteorológiai megfigyelő állomás jelentése

1935. október 2-án délben

Hőminimum + 10.6 C°

Hőmaximum + 26.4 C°

A föld felszínén + 9.0

Légnyomás 755.9 mm.

Csapadék 0.0 mm.

A budapesti meteorológiai intézet jelentése:

Várható időjárás a következő 24 órára: Sok helyütt eső, néhány helyen esetleg zivatar, élénk szél. Kivált a Dunántul nyugati felében, a hőmérséklet nyugat felől csökken.

A Békésvármegyei Gazdasági Egyesület jelentése a vármegye időjárásáról:

1935. október 1.

A nyugati légáramlás megindulásával a vármegyében a hőmérsékleti átlagok közel négy fok emelkedést mutatnak az előző napi átlaggal szemben és az éjjel is csak Ujkigyóson szállt le a hőmérő C-ig, míg a nappali hőmérséklet ismét Körösladányban érte el legmagasabb fokát (28 C).

nomaximum átlag . . . 24.4 C°

hőminimum átlag . . . 10.2 C°

Csapadék nem volt.

Hirdessen a Körösvidéken

CSABA MOZGÓ

Nyitott tető!

Okt. 2-3. szerdán fél 7, fél 9, csütörtökön fél 7, fél 9.

Szerdán a fél 7 órai előadás zóna.

A szépség, a vidámság és a melódiák tündéri filmje:

A király mulat

Carl Brisson, Mary Ellis

Hangos kiegészítő műsor

NAPI JEGYZETEK

Egy délamerikai repülő

Paranáól Buenos-Airesig repült fejjel lefelé. Az út ötöt fél óráig tartott s azt mondják, hogy ez új világrekord a fejjel lefelé való repülésben. Négy és fél óráig felfordultva repült?... Ez ma nem lehet világrekord. Hiszen maga, a világ több, mint husz éve repül pályáján felfordulva.

Az asszonyokat

Is bevonja új, nagyarányú szervező tevékenységébe a Hangya szövetséget. Ha terve megvalósul, az asszonyok is fontos szerephez jutnak a magyar közgazdasági életben. Ennek pedig semmi akadálya sem lehet. Ha szükség van az asszonyok szervezeti jogára a politikában, mennyivel inkább szükség lehet rá a közgazdasági életben. Az asszony helye igenis, ott van az első sorban, ahol a megélhetés kérdéseiről van szó! Ezt bizonyára átérzik az asszonyok és felsorakoznak a szövetségi mozgalom zászlaja alá, hangyaszorgalommal!

Bécsben

magyar könyvtár nyílt meg. Nagyon örvendetes a magyar-orszáriak szellemi kapcsolatnak ez az újabb megnyilatkozása. Minthogy a bécsi magyar könyvtár anyagát nagyrészt ajándékozás útján szerezték és bővítik, biztosak lehetünk abban, hogy ott is elraktározódik legalább egy néhány értékes, jó régi magyar könyv. Ez megnyugtató, mert ha végignézzük a nemzetközi banktöke kezében lévő hazai könyvkiadó vállalatok új kiadványainak jegyzékét, azokon magyar könyvet már alig találunk s ha ezekből a könyvjegyzékekből akarna valaki külföldi magyar könyvtárakat berendezni, akkor a magyar irodalom iránt érdeklődő idegenek leginkább csak saját ponyvairodalmuk silány magyarnyelvű fordításaival találkozhatnának a magyar olvasótermekben.

A színház

körül kifejlődött huzavona már nagyon unalmassá kezd válni a csabai közönség számára. Jön ez az igazgató, nem jön az az igazgató, maradunk ebben a kerületben, nem megyünk beje abba a kerületbe... és így tovább. Most ide ír a színházi bizottsági elnök, most oda utazik; most ez telefonál neki, most az küld ajánlott levelet. Hát ez már nem is színház, hanem kabaré. Itt valami hiba van. Senki sem tud lista helyzetet teremteni egy ilyen lizenkettedrangú vitában. Ma, amikor a polgármesteri jelentés azt írja, hogy «a kispasztor, a kiskereskedő és a kispáros társadalom egyaránt nehéz tél elé néz» — akkor igazán kár, hogy ilyen tulságosan igénybeveheli városi vezetőségünk lürelmét és munkabírását egy színházi társulatnak a városhoz való egyoldaltalú ragaszkodása.

Öszintén sajnáljuk, hogy a színházi bizottság, legjobb akarata mellett sem tud érvényt szerezni a csabai színházról közönség illeténeke.

A színházgatóknak pedig általában tisztában kell lenniük azzal, hogy hiába megy be bármelyik színházi társulat a csabai színházba, ha a csabai közönség kívül marad.

M.

HIREK

— **Színház Eleken.** Szakáll József színigazgató társulatával Eleken október 1-én színiévadot nyitott. A társulat főerősségei: Kenedi Piri, Kovács Mancsi, Szakáll Irén, Csizsár Sandor, Kovács József, Rédei Tibor és Szendrő Gyula. Rendezés és karnagy: Papp Károly. Előadásra kerülnek: Viki, 120-as tempó, Viktória, Sztráikol a golya, Én és a kisöcsém, Vadvirág, Szabad a csók, Sybill, Tisztelt Ház, Egy asszony hazudik és a Kék Duna. A kitünős társulat előadásai iránt az eleki közönség körében nagy az érdeklődés.

* **Nem lehet eléggé hangoztatni,** mily fontos intézmény a m. kir. osztálysorsjáték. Tudni kellene mindenkinek, mily sokan nyertek óriási nyereményeken kívül tekintélyes összegeket és ma gondatlanul élhetnek. Az m. kir. osztálysorsjáték húzásánál az állam gyakorolja az ellenőrzést, ott nincs protekció, nincs kiváltság, s rang, se kor, se idő, se érdem, se képesség, se tehetség, se vagyon, hanem teljesen a „véletlen szerencse” dönti el, melyik sorsjegyet nyer. Senki se mulassza el most a gyors meggazdagodás lehetőségét és a kiváló alkalmat. Október 19-én kezdődik az új sorsjáték, rendeljen egy sorsjegyet még ma akármelyik főúrusítónál.

— **Vérmérgezésben meghalt öv.** Pluhár Pálné. Megírjuk a napok-pokban, hogy öv. Pluhár Pálné 34 éves békéscsabai, tanya 672. szám alatti lakos 5 hónapos méhmagzatát, amely szerinte minden külső erőszak nélkül, hofian született meg, feldarabolta és a sertésekkel megetette. Az eset óta Pluhárné súlyos betegen a lakásán ápolták és most arról értesülünk, hogy meghalt. Halálát az eddigi megállapítások szerint vérmérgezés okozta. A rendőrség jelentése alapján a kir. ügyészség elrendelte Pluhárné holttestének a felboncolását. A boncolás a központi halottsházában szerdán délután meg is történt. Eredményéről lapunk zártáig nem kaptunk értesítést.

* **Vetőmageszáváshoz Porzfall** gyári áron kapható Maczák Adám drogériájában.

— **Megtámadta a rendőrt.** Az egyik erzsébethelyi rendőr igazolásra szolgáltatta fel Darabos János 23 éves békéscsabai, Arany-utca 28 szám alatti lakost, aki este az uton kivilágítatlan kerékpáron haladt. Darabos ahelyett, hogy igazolta volna magát, nekiment a rendőrnek és fenyegetően lépett fel vele szemben. A garázda legényt nagynehezen sikerült megfékezni és a kapitányságra előállítani. Darabost hatóság közeg elleni erőszak címén letartóztatták és további eljárás végett a gyulai kir. ügyészségre kísérték át.

— **Ellopták a gyűrűjét.** Jankovics János sütőmester feljelentést tett a rendőrségen ismeretlen tettes ellen, aki ellopta gyűrűjét. Jankovics feljelentést tett egyik alkalmazottja ellen is, sikkasztás címén.

— **Nem rablás, hanem részeg legények garázdálkodása.** A vasárnap esti állítólagos rablás ügyében megindított nyomozás során megállapították, hogy az ittas legények nem rablási szándékkal támadták meg Maulisnét és a fiát, hanem berugott állapotban garázdálkodtak és erőszakoskodtak az utcai járókelő emberekkel.

* **Elhajásodásnál, köszvényénél és cukorbetegségénél,** oxaluria és phosphaturia képződésénél, húgysavas sók lerakódásánál a természetes »Ferenc József« keserűvíz javítja a gyomor és a belek működését s tartósan előmozdítja az emésztést. Több jeles orvos, az anyagcserebajok célszerűbb gyógymódja után kutatva, már a múlt században megállapította, hogy a Ferenc József vízkúrával nagyon szép eredményt lehet elérni.

Huszonöt métermázsa zsirt exportálnak októberben a békéscsabai hentesek

A Külkereskedelmi Hivatal értesítette a Békéscsabai Ipartestületet, hogy októberre 25 métermázsa exportzsirkontingenst engedélyezett Békéscsabának.

Mint értesülünk, a huszonöt métermázsa zsir összehozása most nem okoz gondot a békéscsabai henteseknek.

Irodalom

Regény — számokból

Rövid ideje több, mint ezerszáz oldalas új »regény« jelent meg. Különös regény ez. Csupa szám, csupa százalék és mégis milyen beszédesen érdekes! Szerzője Illyefalvi I. Lajos dr., a székesfővárosi statisztikai hivatal igazgatója, aki huszöt éveig tartó munka után megírta a főváros polgári népességének a számok nyelvén beszélő eseményes regényét.

Kell, hogy a vidéki közönséget érdekelje ez a könyv, különösen pedig a nagyszerű munkának a biztosítás ügyével kapcsolatos részletei, hiszen a vidéken e szempontból még sokkal rosszabb, kedvezőtlenebb a helyzet, mint a fővárosban s éppen ezért számunkra nagy tanulmányokat rejtenek Illyefalvi adatai.

Egyenesen megdöbbenő, hogy a főváros legjobb polgári körében mekkora »fehér foltok« találhatók a biztosítási piacon. Kiderül, hogy az ügyvédek 70 százalékának, az orvosok 75, a mérnökök 73, a magántisztviselők 90, a köztisztviselők 89, a tanítók és tanárok 91 és a bírák 92 százalékának egyáltalán nincs életbiztosítása. És szinte kétségbeesítően kedvezőtlenek az adatok a lakások tűz- és betörési biztosításainál is. E foglalkozási ágak művelőinek csupán átlag a negyedrészre biztosított lakásuk tűz- és betörés ellen, már pedig ez hihetetlenül rossz arányszám.

Önként merül fel ezek után a kérdés: vajjon mi lehet az oka annak, hogy a fővárosi lakosságnak ezek az u. n. legértékesebb és legértelmesebb rétegei ennyire távollattartják magukat az élet-, betörés- és tűzbiztosítástól?

Ha az okokat kutatjuk, figyelembe kell vennünk, hogy a világháború előtt lényegesen masabb volt a biztosítások arányszáma. Az u. n. békevilágban majdnem minden vajamirevaló polgár kötött élet-, betörés- és tűzbiztosítást. Amikor tehát a biztosítások számának nyomasztó csökkenését vizsgáljuk, meg kell állapítani, hogy tévednek azok, akik ezt a csökkenést csupán a rossz gazdasági viszonyokkal magyarázzák. Szakemberek szerint ugyanis a biztosítási piac nagy »fehér foltjai« egyrészt a biztosító intézetek maradi, rossz üzletpolitikájával, túldrága tarifájával magyarázható, másrészt pedig azzal, hogy a békeidőben befizetett sok-sok mil-

ió aranykorona — egész generációk véres verejtékkel megkeresett vagyona — majdnem teljesen elolvadt a szerencsétlen valorizálás révén. Az 5 százalékos valorizálással a biztosító intézeteken kívül mindenki elégedetlen ebben az országban, nem csodálható tehát, ha az a nemzedék, amely a valorizáció kapcsán megégette magát: minimálisra zsugorodott bizalommal tekint a biztosító társaságok felé és ha módjában áll lakarékoskodni, akkor inkább bankban helyezi el a pénzét, mintsem hogy életbiztosítást kössön.

Rosszabbodott szeptember hónapban Békéscsaba közegészségügye

Most állította össze dr. Domber László városi ügyvezető orvos Békéscsaba város népmozgalmi kimutatását 1935. évi szeptember hóról, amely az alábbi érdekesebb adatokat tartalmazza:

Született összesen: 112; fiú: 60, lány: 52. Ezek közül volt: holt született: 2, törvénytelen: 6.

Házassult összesen: 41 pár.

Meghalt összesen: 88; finemű: 38, nőnemű: 50.

Nem orvosoltatott: 7 éven aluli: 2, 7 éven felüli: 5, összesen: 7. Orvostörvényeszkői boncolás: 1. Orvostörvényeszkői hullavizsgálata 3 esetben fordult elő.

Az életkort tekintve: 0—1 évig 23, 1—5 évig 7, 5—10 évig 2, 10—20 évig 2, 20—30 évig 6, 30—40 évig 3, 40—50 évig 5, 50—60 évig 9, 60—70 évig 11, 70—80 évig 13, 80—90 évig 5. Halvaszületett: 2.

A kórnevekre nézve: agykóma 3, agyszélhűdés 1, tbc, agyhártyalob 2, epilepsia 2, fejlődés 1, szervi szívhaj 4, szívizom-elhajulás 2, érelmeszesedés 5, vérszegénység 1, nyílt tbc 1, tüdőlob 4, hörghurut 1, gúderüreg-rák 1, mellhártyalob 1, tüdőrák 1, tüdőtályog 1, bélhurut 16, gyomorfekély 1, gyomorrák 3, hashártya tbc 2, bélrák 1, méhrák 2, veselob 4, cukorhaj 1, zsugorvise 1, szemremlestrák 1, alkoholmérgezés 1, veseszületett gyengeség 6, rángógörcs 2, halvaszületett 2, koraszülött 1, buborküteg 1, merevgörcs 2, önkaszlatás 2, hasihagymáz 5.

Fertőző betegségek közül előfordult: ronesoló toroklob 6, vérhas 1, hasihagymáz 60 (11 vidéki), hőkhurut 3, malária 2, veszettségre gyanús marás 7, gyermekágyiláz 1, kanyaró 1, nyílt tbc 3, összesen: 84.

A közegészségügyi viszonyok úgy az előző hónaphoz, mint a múlt év hasonló hónapjához viszonyítva rosszabbodtak, mert bár változatlan születési szám mellett a halálozás csökkent, úgyhogy a természetes szaporodás emelkedve 24-et tett ki és bár a csecsemőhalálozás is csökkent, de a fertőző betegedések száma emelkedett. Az emelkedést a hasihagymáz tömeges jelentkezése okozta. Ellene a lakosságnak plakátok útján történő felvilágosításával, a betegek kórházba utalásával, fertőtlenítéssel, a betegkörnyezet és szomszédok védőtöltésével védekezünk. A hónap második felében a betegedések száma némileg (7 esetben) csökkent. A hónap folyamán a himőtöltéseket befejeztük és a ronesoló toroklob elleni oltásokat a 6 éveseknél folyamatba tettük.

Színház

Még mindig nincs színigazgatója a békéscsabai Városi Színháznak

Kecskemét nem hajlandó megbontani a jelenlegi színikerületet

Azok a hullámok, melyek a békéscsabai Városi Színház körül felcsaptak, nemhogy elsimultak volna, de egyre magasabbra csapnak.

Mint már több ízben megírtuk, 1936. augusztus 31-ig Miklósi Imrénének van játszási engedélye a békéscsabai Városi Színházban, viszont a kultuszminisztérium Károlyi János színigazgatójának ígérte a téli szezonra Békéscsabát. A színiügyi bizottság legutóbb tartott ülésén úgy döntött, hogy beengedi Károlyi János iratát Békéscsabára, de csak abban az esetben, ha ehhez úgy Miklósi Imre, mint a színikerületbe tartozó többi városok, nevezetesen Kecskemét, Szolnok és Ujpest beleegyezését adják. Erről a határozatról értesítették Károlyit.

Károlyi János kevéssel a határozat tudomásul vétele után arról értesítette a színiügyi bizottságot, hogy Miklósi beleegyezett abba, hogy az ő társulata jöjjön Békéscsabára. Míg lelt el azonban egy-két nap, Miklósi Imre is levelet küldött a színiügyi bizottságnak s abban határozottan kijelentette, hogy fenntartja azt a jogát, hogy az ő társulata játsszon a télen a békéscsabai Városi Színházban.

A közelmúlt napokban Kecskemét városának színiügyi bizottsága átírt Békéscsabához, hogy nem hajlandó megbontani az 1936. augusztus 31-ig érvényes színikerületet s a kötött szerződéshez, vagyis ahhoz, hogy Békéscsaba, Kecskemét, Szolnok és Ujpest egy kerületet alkosson s ezekben a városokban 1936. augusztus 31-ig Miklósi Imrénének legyen játszási engedélye, továbbra is ragaszkodik. Mivel Békéscsabára nézve igen előnyös, hogy egy olyan színikerületbe tartozzék, melynek rajta kívül olyan nagy városok, mint Kecskemét, Szolnok és Ujpest a tagjai, a békéscsabai színiügyi bizottság távolról sem gondol arra, hogy megbontsa a jelenlegi színikerületet.

Mivel azonban a színiügyi bizottság feltételeesen már odaigért Károlyi Jánosnak a téli szezon, dr. Korniss Géza kedden ismétellen tudatta Károlyi Jánossal, hogy csak abban az esetben kapja meg Békéscsabától a játszási engedélyt, ha 30 napon belül, legkésőbb október 31-ig Miklósi és a kerület többi városainak beleegyezését nyilatkozatát hitelt érdemlő formában benyújtja a színiügyi bizottságnak.

A KÖRÖSVIDÉK KÖNYVUJDONSÁGAI:

Perlaky Lajos: Emberek és ideálok.	3.—
Weszely Ödön: A korszerű nevelés alapelvei.	15.—
Schrenzel: Abesszinia Afrika kánaánja.	4.80
Dr. Rózsa Dezső: Angol nyelvtan.	1.20
Dr. Rózsa Dezső: Francia nyelvtan.	1.20
Dr. Rózsa Dezső: Olasz nyelvtan.	1.20
Dr. Rózsa Dezső: Német nyelvtan.	1.50
Móra Ferenc: A vadember és családja.	3.40
Courths-Mahler: Nyárhajnali álom.	1.—

A kiadásért felelős: Uhrin János

Hány sorsjegyszámmal van érdekelve az új osztályosorsjátékon?...

Aki csak teheti igyekszik több sorsjegyet venni, mert így sokkal nagyobb a **NYERÉSI ESÉLYE, BIZALMAT ÉS REMÉNYSÉGET** szerez, aki vesz egy osztályosorsjegyet. Számos kis nyereményen kívül 10.000, 15.000, 20.000, 25.000, 30.000, 40.000, 50.000, 100.000, 200.000, 300.000 pengőt, sőt szerencsés esetben 500.000 pengőt is nyerhet egyetlen sorsjeggyel. Rendeljen **MÉG MA** egy sorsjegyet bármelyik főarúsnál, fizetni ráér legkésőbb az október 19-én kezdődő húzás előtt. Mindenkinek és minden egyes sorsjegynek egyenlő a nyerési esélye.

MEGHÍVÓ

A Békéscsabai Faiskola és Kertgazdaság Részvénytársaság által Békéscsabán, dr. Láng Frigyes ügyvéd Werbőczy-u. 2. sz. alatti irodájában **1935. évi október hó 13-án délelőtt 11 órakor** tartandó

rendes közgyűlésére,

melynek tárgysorozata a következő:

1. Az igazgatóság és a felügyelőbizottság jelentése az 1934. üzleti évről, a zárszámadások és a mérleg előterjesztése, megállapítása és határozathozatal az üzleteredményről, valamint a felmentvényekről.

2. Az alapszabályok 6. §-ának módosítása akként, hogy a társaság alaptőkéje 3.600 drb 6 P névértékű részvényre oszló 21.600 P-ből áll.

3. Igazgatóság választása.

Békéscsaba, 1935. évi július hó 28.

Az igazgatóság.

Mérlegszámla 1934 december 31-én.
VAGYON: Készpénzkészlet 19.65 P. Adósságok 21.156.61 P. Faiskola és berendezés 136.145.34 P. Egyenleg, mint veszteség 9.814.79 P. Összesen 167.136.39 P. TEHER: Részvénytőke 21.600.— Hitelezők és elfogadványok 142.357.55 P. Átmenő számla 3.178.84 P. Összesen: 167.136 P. **Eredmény számla.** VESZTESEG: Fizetések: 2.460 P. Munkabérek 5.194.43 P. Különféle költségek 7.797.56 P. Kamatok 6.076.74

MÁVAUT AUTÓBUSZMENETREND

Érvényes 1935. október 6-tól 1936. május 14-ig.

Békéscsaba—Gyula

8 ³⁰	12 ⁴⁰	ind.	Békéscsaba „Csaba”-szálló	érk.	10 ³⁵	13 ¹⁵
8 ³⁰	13 ¹⁰	érk.	Gyula városháza	ind.	10 ⁰⁰	12 ⁴⁵

Mindennap közlekedik.

Menetjegy: P 1¹⁰ — Menettértjegy: P 1⁹⁰

Békéscsaba—Szarvas—Öcsöd

13 ³⁰	ind.	Békéscsaba „Csaba”-szálló	érk.	8 ⁰⁰
14 ³⁰	érk.	Kondoros	ind.	7 ¹⁵
15 ²⁵	érk.	Szarvas	ind.	6 ¹⁵
15 ⁵⁵	érk.	Öcsöd	ind.	5 ³⁰

Menetjegy: Kondorosra P 2²⁰, Szarvasra P 3⁴⁰, Öcsödre P 4⁴⁰

Menettértjegy: „ P 3⁸⁰ „ P 5⁵⁰ „ P 7[—]

† Csak hétköznap közlekedik.

Békéscsaba—Mezőberény—Szeghalom—Füzesgyarmat—Berettyóújfalú—Debrecen

6 ³⁰	13 ³⁰	ind.	Békéscsaba „Csaba”-szálló	érk.	8 ⁰⁰	17 ⁰⁵
6 ¹⁹	13 ⁴⁹	érk.	Békés	ind.	7 ⁴¹	16 ⁴⁶
6 ³⁵	14 ⁰⁵	érk.	Mezőberény	ind.	7 ²⁵	16 ³⁰
7 ²⁹	14 ⁵⁵	érk.	Szeghalom	ind.	6 ⁵⁷	15 ²⁹
—	15 ¹⁵	érk.	Füzesgyarmat	ind.	6 ¹⁵	—
8 ⁰⁰	—	érk.	Berettyóújfalú p. u.	ind.	—	14 ⁰⁵
10 ¹⁰	—	érk.	Debrecen Arany Bika-sz.	ind.	—	12 ⁵⁰

Mindennap közlekedik.

Berettyóújfalú p. u. és Debrecen között a Debreceni Helyi Vasút Rt. autóbuzsai közlekednek.

Menetjegy: Békésre P 1[—], Mezőberényre P 1⁵⁰, Szeghalomra P 3²⁰

Menettértjegy: „ P — „ P 2⁵⁰ „ P 5⁵⁰

Menetjegy: Füzesgyarmatra P 3⁸⁰, B.-újfalura P 6⁵⁰, Debrecenre P 7⁵⁰

Menettértjegy: „ P 6⁷⁰ „ P 10[—] „ P 13[—]

Békéscsaba—Gyula—Kétegyháza—Elek

12 ⁴⁵	—	ind.	Békéscsaba „Csaba” szálló	érk.	10 ³⁵	—
13 ³⁰	—	ind.	Gyula városháza	érk.	7 ⁴⁵	—
13 ⁵⁵	21 ⁰⁵	érk.	Kétegyháza p. u.	ind.	7 ¹⁵	15 ⁴⁵
14 ²⁵	21 ³⁰	érk.	Elek	ind.	6 ⁴⁵	15 ³⁰

Mindennap közlekedik.

Mezőtúr—Turkeve—Kisujzállás

9 ¹⁵	—	17 ²⁵	ind.	Mezőtúr p. u.	érk.	6 ⁰⁰	—	17 ⁰⁵
9 ⁴⁰	12 ³⁰	17 ⁵⁵	érk.	Turkeve	ind.	5 ³⁰	8 ¹⁵	15 ⁴⁰
10 ¹⁵	13 ¹⁰	—	érk.	Kisujzállás	ind.	—	7 ⁴⁵	15 ¹⁰

Mindennap közlekedik.

Felvilágosítások a MÁVAUT Kirendeltségénél Békéscsaba, II., Ferenc József-tér 2. Telefon: 2—33.

Tőzsde

Valuták:

Angol font	16'55—16'85
100 Dollár	337'30—341'30
100 Hollandi forint	228'90—230'90
100 Német márka	136'00—137'60
100 Cseh korona	14'15—14'35
100 Dinár	7'80—7'95
100 Lira	29'90—30'25
100 Francia frank	22'30—22'50
100 Svájci frank	110'70—111'55
100 Lei	2'90—3'10

Gabonaárak:

77 kg. tv. buza	16'20—16'45
78 kg. tv. buza	16'35—16'60
79 kg. tv. buza	16'50—16'75
80 kg. tv. buza	16'65—16'85
Tengeri	15'30—15'50
Rozs	14'15—14'25
Takarmányárpa	16'00—16'30
Sörárpa	18'00—19'00
Korpa	12'00—12'10
Zab	16'65—16'80

Készárú piac:

Az irányzat barátságos, forgalom élénk.

Ferencvárosi sertésvásár:

Árak: Fialat könnyű 60—72 közép 86—94, nehéz 106—107.

A békéscsabai piaci állattárak:

1935 október 2

Borju kg-ként	45—50
Marha vágásra	22—30
Hizott sertés	65—102
Sovány sertés 1 é párj	
Sovány sertés 1/2 é. „	vész miatt
Sovány sertés kg-ként	zárva
Választott malac párja	
Hizott liba kg-ként	75—82
Hizott ruca	90—100
Csirke rántani	95
Csirke sütni	100
Tyuk	95—100
Pulyka	65—70
Gyöngytyuk	90—900
Tojás darabja	8—9
Réti szén	8'00—9'50
Lucernaszén	9'50—10'00
Szalma	3'30—3'60
Takarmány szalma	4'50—5'00

Békéscsabai terményárak:

1935 október 2.

Piros 80 kg buza (új)	15'50—16'00
Takarmányárpa	14'80—15'00
Zab (új)	14'80—15'00
Szemestengeri ó 16 50.	uj 14 60
Tengeri csöves	10'00—10'60
Arpa	12'50—13'00
Fehérbab	36'00—39'00
Köles	12'50—14'50
Fökmag uj	16'50
Repce	20'00—22'00
Lucernamag (új)	100'00—110'00

APRÓHIRDETÉSEK

Jóhangu Bosszu zongora bérbeadó. Megtekinthető IV., Teleki-utca 5. sz. alatt.

Kladó 3 szobás **magánház.** VI., Szöllő-utca 44. sz. 5732

Ügyes kovácssegédet azonnali belépéssel felvesz Suhajda kocsigyár Békéscsaba, Or-utca 10. 5737

Elbarmajjal szerdán, csütörtökön, pénteken **vásárol Wertheim,** Kocsizs-ky-palota. 5738

Parlagi (frngás) galambokat, sőtét szímben, minden mennyiségben veszek. Békési-u. 23. 5723

Önállóan főző fiatal **szakácsnő** elmenne kimondottan uribázhoz. Cim: VI., Erdélyi-sor 8. 5548

Kladó és nyomtatja a Körösvidéki